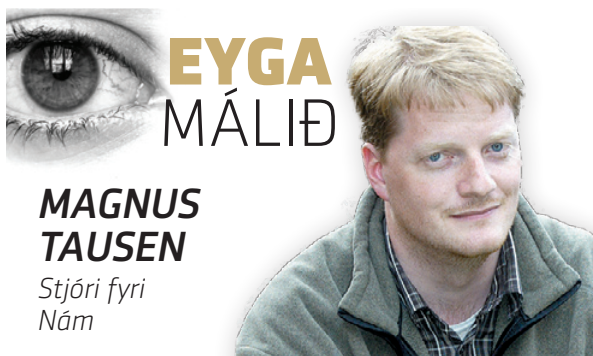

EYGA MÁLIÐ

**MAGNUS
TAUSEN**

Stjóri fyri
Nám

Tað rakar ikki meg!

Eftirlønaravbjóðingin í Føroyum er framvegis nærum líka óloyst sum altíð. Vit vita, at vit eru minst eitt ættarlið aftan fyri tað, vit skuldu verið, tá ið tað viðvíkur eftirlønarskipanum. Ella sagt øðrvísi: Skipað eftirløn hjá øllum skuldi verið staðsett fyri minst 25 árum síðan. Avleiðingin er, at nú fara fólk frá við eftirløn, og hava bara tað, sum fólkapensjónin og Samhaldsfasti kunnu geva. Verri er, at hetta verður stóðan í nógv ár. Vit hava heilt einfalt ikki tikið málið í nóg stórum álvara, meðan vit framvegis høvdu tíðina í okkara parti. Vit eru tí í tíðarneyð, og tað merkir samstundis, at vit eru í penganeyð.

"Einki er ómøguligt hjá tí, sum ikki skal gera tað sjálvur". Tað kann verða staðfest so dyggiliga, nú Løgtingið hevur endavent øllum grundvøllinum undir teimum eftirlønarskipanum, sum vit hóast alt hava í Føroyum. Hetta eru eftirlønarskipanir, sum fakfeløgini hava allan heiðurin av, og sum tey við samráðingum hava figgjað fyri sínar limir, so at teir skulu hava figgjarglaga trygg ellisár og trygdarnet undir sær, kemur sjúka á gátt. Vit tosa her um lívlanga íløgu, sum verður figgjað hvønn einasta mánað, og sum er líka týðningarmikil sum sjálv lønin. Hetta er heilagt!

Kortini ber tað til hjá politikarum okkara at fullkomuliga at endavenda øllum við einum pennastroki. Hvussu ber tað til, at tað, sum onnur hava bygt upp, og sum er so viðbrekið, kann verða tæða sundur so skjótt og so harðliga. Svárið má vera: "Tað rakar ikki meg!". Og tað er rætt svar, tá ið tað viðvíkur teimum, sum taka hesa avgerðina – politikarunum.

Løgtingslimir eru løntir eftir sáttmála hjá Tænastumannafelag Landsins í 34. lønarflokki og við eftirlønarrætti sambært hesum sáttmála. Sjálvandi nakað nógv betri. Tað er so, at fyri háltv starv, fær ein løgtingslimur fulla løn í 34. lønarflokki og fulla eftirløn. Hesin sami politikarin vinnur sær fullan eftirlønardur eftir bara 16 árum, har aðrir tænastumenn skulu brúka 37 ár. Tænastumannaskipanin verður av røttum hildin at vera tann allar besta skipanin, nakað starvsfólk kann fáa. Í øllum førum tá ið tað viðvíkur trygd í starvinum og eftirløn. Tá ið so politikarar okkara hava hesa skipan, men falda hana við 2, 3 ella 4, ja so er ikki endi á, hvussu góð hon er – og fyri at tað ikki skal vera lygn, so er einki inngjald til hesa skipan. Bara útgjald!

Alt hetta leiðir okkum aftur til, at hjá hesum fólkavaldu umboðum okkara, sum sjálv hava lóggið seg fram til hesar sersømdir, ber valla til við opnum sinni at skilja og enn minni virða stríðið hjá vanligum fólki fyri sínum eftirlønnum. Allar tær broytingar, sum eru gjørdar í eftirlønarskipanini við skatti á inngjöld osfr. hava als onga ávirkan á løgtingslimin ella landsstýrisfólkið. Tí har er einki inngjald at skatta. Har er bara útgjald, grundað á sjálvgjørda lóg.

Tað er ein lærdómur til øll okkara í hesum málinum. Standa vit uttanfyri og hyggja inn, er tað forkastiligt at hugsa sær, at fólkavaldu umboð okkara loyva sær hesar sersømdir og aðrar við, samstundis sum tey taka við báðum hondum frá teimum uttanfyri. Soleiðis hugsa vit tó ikki, tá ið vit standa innanfyri og hyggja út.

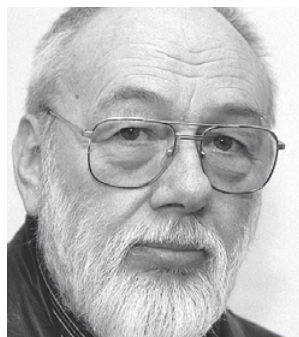
So bílig og lættkeypt er sálin!

KJAK

Viðmerkingar og lesarabrøv til Sosialin skulu sendast til teldupostadressuna:
post@sosialurin.fo

Vorðið sum leikmanna hugskot

Viðmerking til grein hjá Ólavi Hátún um víðkan av samferðslukervi Føroya

HEINI
OLSEN

Á Miðföstu 2012

Vit báðir, Ólavur, hava við takksemi rokkið reypsaldu, og við hálvári öld á baki í vegagerð, bæði her á landi og burturi í londum, fór eg sum fyrrverandi serkønur við forvitni undir at lesa um hetta sanna kolumbusaregg, sum Ólavur fær at breyta fyri nev, og sum bæði vit teknokratir og okkara fólkavaldu í mansaldrar hava bølstað ománá.

Eg skal ikki her endurgeva alla greinina, men bara seta upp eitt dømi um, hvørja ávirkan hugskot Ólavs kann fáa bæði á verandi og komandi ferðslu og ferðavinnu í Føroyum:

Dømi:

Hugsa vit okkum, at ein vanligur persónbilur við 10 kr í einvegisgjaldi á hvørjum kubbaskrásetingarplassi fer av flogvøllinum til Viðar-eiðis, verður samlaði kostnaðurin 70 kr fyri at fara um Vágatunnin, Leynartunnin, Sundabrunna, Norðskálatunnin, Leirvíkartunnin, Norðoyatunnin og tunlarnar norður um fjøll og somu upphædd aftur á flogvøllin, t.e. 140 kr til samans ella 260 – 140 = 120 kr minni enn bara at koyra gjøgnum báðar undirsjóvartunlarnar við verandi prísum.

Fyri størri akfør verður einvegisgjaldið sett samsvandi niður í mun til tær 10 krónurnar fyri smærri

bilar, og er ikki neyðugt at útgreina, hvørja ávirkan hetta fær á Føroya vinnulív.

Samstundis far Ólavur í minsta lagi 100 mió. kr um árið lagdar í serstakan útbyggingargrunn.

Seta vit upp ein samandrætt av tí, sum fyrbils hevur ligið á láni at gera, verður upphæddin, tað meg ørminnist, talan hevur verið um, bæði fyri líkt og ólíkt, Suðriartunnin tó undantikin, nøkulunda henda:

Samandrættur:

Verandi vegalongd, við tunlum og øðrum føstum sambandi millum oyggja: Út móti 500 km

Vegir eftir at gera:

Uml. 20 km Kostnaður: uml. 240 mió. kr

19 verandi tunlar. Longd: 41,752 km. Av hesum eru 11,126 km undirsjóvartunlar 17 tunlar at gera.

Longd: uml. 60 km. Av hesum eru uml. 30 km undirsjóvartunlar

Kostnaður av tunlunum: uml. 2010 mió. kr.

Til samans:

uml. 80 km. Kostnaður uml. 2250 mió. kr.

Arbeiðið at gera teir verandi tunlar, sum enn eru brúkarar uttan broytingar, byrjaði fyrst í 1970-árunum og endaði við Hovstunlinum í 2007, t.e. eftir slaka hálvá öld.

Eftir Ólavsa sera áhuga-verdu og veruleikanæru meting kann nevnda útbygging fremjast eftir 2250/100 = uml. 23 árum.

Viðmerkingar:

Tunnin Sandoy-Suðuroy hevði einsamallur eftir mínari meting kostað millum 2 og 3 milliardir og má tí í nøkur ár afturat umhugsast væl og virðiliga til betri tíðir; men ætlaði Sandoyartunnin fer kortini at draga Suðuroynna um hálvá sigling og einar 20 km nærri at samlaða meginøkinum.

Einar 100 mió. um árið – ella fleiri ferðir so nógv til ávísar verkætlan – er væl gjørligt, um víska er fyri, at ávís upphædd, sum her er víst, longu kann vera tøk fyri hvørt árið. Tað, ið um ræður, er at koma í gongd í fastari skipan, figgjað úr føstum vegakervisgrunni, og havi eg enn tað álit á mínum gamla arbeiðsplassi, Landsverkfrøðingsstovninum, at hann við sínum 74 ára royndum er bestur til at umsita

nevnda grunn og tað arbeiði, sum figgjast skal úr hesum grunni.

Elstu smølu og lágu tunlarnir, 3,2x3 m, svara so illa til nútíðar krøv, at teir ikki ikki skulu hava kubbaskráseting, haldi eg. Tað kann bíða, til nýggir tunlar verða opnaðir.

Tá øll henda útbygging er at enda komin, kann talan verða um at taka gjaldið av, t.e. um landið tá er so mikið væl fyri, at tað kann rinda hald av samferðslukervinum.

Niðurstøða: Eg haldi hetta vera Føroya Løgtingi eina væl gongda leið, sum eg vil mæla til sum skjótast at fara undir at snøgga til og raðfesta.

Framhaldandi at tosa og kjakast ár út og ár inn um tað sama ráðaloysi ber stutt sagt ikki til, um ung og fús fólk eftir útbúgving skulu venda heim aftur at virka og búgva her á landi.

At enda haldi eg tað vera sera harmiligt, at tær árligu 240 mió. kr frá bilavgjöldum sum í uppruna vóru ætlaðar samferðslukervinum, og sum Anfinn Kallsberg tók fram á pallborðsfundi í Klaksvík nú henda dagin, ikki runnu Anfinni Kallsberg til hugs, meðan hann sjálvur var lögmaður; men tókk fyri áminningina - betur seint enn ikki!

